

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Szlakiem drewnianych kościołów wokół Pszczyny

czas trwania: 1 dzień, typ: samochodowa, liczba miejsc: 8, stopień trudności:
bardzo łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

W ramach Szlaku Architektury Drewnianej, w okolicach Pszczyny, znajduje się kilkanaście zabytkowych, pamiętających zamierzchłe czasy, kościołów. Na Śląsku zaczęto budować drewniane świątynie w XII wieku. Według danych historycznych było ich około 670. Wiele nie przetrwało do dzisiaj z różnych powodów, często ulegały zniszczeniu przez pożary, przenoszono je w inne tereny Polski, a nawet przebudowywano na większe, murowane.

Najstarsze z pozostałych pochodzą z XVI w., w tym jest kościółek znajdujący się w Ćwiklicach. Każda ze świątyń ma swoją własną historię oraz indywidualne cechy, które ją wyróżniają. Warto zwiedzić i obejrzeć wszystkie, bo trzeba mieć świadomość, że są unikalne i mogą przeminąć, bo rokrocznie jest ich coraz mniej.

Niestety cywilizacyjną bolączką naszych czasów jest to, że trzeba je zabezpieczać i zamykać, ponieważ zdarzają się przypadki niszczenia przez wandalizm zawartych w nich zabytków. Są otwierane na nabożeństwa, ale często się zdarza, że proboszczowie widząc turystów chętnie otwierają je w innym czasie i nawet służą za przewodników.

Program wycieczki

Wisła Mała

Drewniany kościół św. Jakuba Starszego

Kościół pod wezwaniem św. Jakuba zbudowany został w latach 1775-1782. Nawa i prezbiterium z zakrystią posadowione są na rzucie prostokąta, zbudowane w konstrukcji wieńcowej. Nad korpusem wieży mieści się izbica nakryta cebulastym hełmem, kryta gontem. Wokół całego kościoła z wyjątkiem wschodniej ściany prezbiterium znajdują się otwarte soboty (pochyłe daszki), wsparte na pionowych słupach. Wewnątrz warto zobaczyć zachowane XVIII-wieczne wyposażenie kościoła (ołtarz główny, trzy ołtarze boczne, kazalnica, konfesjonał, chrzcielnica).

49°56'04"N 18°47'51"E | na mapie:A

Łąka

Drewniany kościół św. Mikołaja

Drewniany kościół pod wezwaniem św. Mikołaja został zbudowany w 1660 roku. Od strony wschodniej znajduje się wolnostojąca dzwonnica, jeden z najcenniejszych zabytków budownictwa drewnianego na Śląsku. Wzniesiona jest w konstrukcji słupowej, przy czym cztery masywne słupy narożne wzmocnione są systemem zastrzałów i rygli. Wewnątrz znajduje się gotycki XV-wieczny dzwon.

49°57'34"N 18°54'14"E | na mapie:B

Ćwiklice

Drewniany kościół św. Marcina

Drewniany kościół pod wezwaniem św. Marcina wzniesiony został pod koniec XVI w. lub w początkach XVII w. i był kilkakrotnie przebudowywany.

We wnętrzu warto zobaczyć XVIII-wieczne późnobarokowe ołtarze (główny z obrazem św. Marcina) oraz ambonę i chrzcielnicę w stylu rokoka. W kaplicy dobudowanej do nawy znajduje się bezcenny XV-wieczny tryptyk z wyobrażeniem Matki Boskiej z Dzieciątkiem oraz św. św. Marcina i Stanisława. Do kaplicy prowadzą od zewnątrz XVI-wieczne dębowe drzwi przeniesione ze starego kościoła, zdobione okuciami.

49°58'11"N 18°59'07"E | na mapie:C

Grzawa

Kościół Ścięcia św. Jana Chrzciciela w Grzawie XVI w.

Ziemia pszczyńska w jej historycznych granicach skrywa wiele ciekawych obiektów. Pszczyński szlak architektury drewnianej, w ramach którego mamy w najbliższej okolicy 13 skansenów, kościołów i in., stanowi znaczną wartość dla badaczy tradycji i historii tych ziem. Pośród kościołów drewnianych tej okolicy wzniesiony na początku XVI w. kościół pw. Ścięcia św. Jana Chrzciciela w Grzawie możemy zaliczyć do najstarszych i najładniejszych obiektów

sakralnej architektury drewnianej na Śląsku.

Tradycyjnie zbudowany na niewielkim wzniesieniu, w otoczeniu starych drzew, okolony niewielkim cmentarzem. Z daleka w oczy rzuca się charakterystyczna wieża umieszczona po zachodniej stronie zbudowanej na planie kwadratu o konstrukcji zrębowej nawy i prezbiterium. Kościółek kryje sobie wiele tajemnic. Wysuwana jest teza, że w miejscu obecnej świątyni istniał kościół w XIII wieku. Bliżej nie można ustalić co się z nim stało. Podczas renowacji i badań odkryto zabytkową polichromię, która prawdopodobnie pochodzi z wcześniejszego okresu niż podana data budowy.

W XVI i I połowie XVII wieku był w rękach protestantów, odzyskany przez katolików końcem XVII wieku przeszedł gruntowną przebudowę. Zachowało się barokowe, XVII-XVIIIw. wyposażenie wnętrza. Wzbudza zachwyt bogato zdobiony, barokowy ołtarz główny z końca XVIIw. z rzeźbami św.św. Piotra i Pawła oraz pochodzącym z 1690r. obrazem przedstawiającym Matkę Boską z Dzieciątkiem i XVII w. barokowe organy.

49°58'01"N 19°03'17"E | na mapie:D

Miedźna Drewniany kościół św. Klemensa (XVII w.)

Kościół zbudowano w XVII w. w miejsce poprzedniego, istniejącego od 1326 r. Ponieważ nie mieścił okolicznych parafian powiększony przez wydłużenie nawy w XVIII w. Jest kościołem orientowanym, czyli prezbiterium zwrócone ku wschodowi. Ma konstrukcję zrębową, do której dobudowana jest wieża słupowa. Świątynię otaczają soboty.

Wyposażenie głównie barokowe, ława kolatorska z XVIII w. W jednym ze wschodnich okien prezbiterium jest kopia gotyckiego witraża ze sceną Ukrzyżowania. Ołtarz główny z XVIII w. zdobiony bogatą polichromową snycerką z wizerunkiem papieża św. Klemensa przystaniamym XIX-

wiecznym obrazem Madonny. W ołtarzu bocznym XVIII-wieczny obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Jest to największa drewniana świątynia na ziemi pszczyńskiej.

49°58'40"N 19°02'57"E | na mapie:E

Góra Drewniany kościół św. Barbary (XVII w.)

Wieś Góra, leży na trasie z Pszczyzny do Brzeszcz, na niewielkim wzniesieniu będącym najwyższym punktem okolicy, ponad doliną rzeki Wisły. Obecny kościół parafialny św. Jadwigi w Górze powstał w II połowie XVI wieku jako kaplica filialna, do której w późniejszych latach dostawiono wieżę o konstrukcji słupowej.

W 1950 r. całość rozbudowano wstawiając nawę pomiędzy kaplicę, a odsuniętą wieżę. Świątynię otaczają soboty. We wnętrzu znajdują się zabytkowe XIX-wieczne krucyfiksy oraz krzyż z XVIII wieku. Tradycyjnie wokół kościoła jest cmentarz ogrodzony drewnianym parkanem.

Z dawną kaplicą w Górze wiąże się historia dzwonów ze spalonego przez Szwedów kościoła św. Otylii w Brzeszczach. Bezpośrednio po pożarze były one przeniesione i przechowywane w Górze do czasu internowania przez okupanta hitlerowskiego podczas II wojny światowej. W wyniku poszukiwań prowadzonych przez prof. Bielenina jeden z nich odnaleziono w parafii św. Brigidy w Wiesbaden i podjęte działania doprowadziły do sprowadzenia z powrotem do Brzeszcz, gdzie aktualnie znajduje się w parafii św. Urbana.

49°58'37"N 19°06'16"E | na mapie:F

Jawiszowice

Drewniany kościół św. Marcina (1692)

Jawiszowice, miejscowość o znacznych tradycjach górniczych powstałych w oparciu o istniejącą od 1904 r. w sąsiednich Brzeszczach kopalnię, położona w nad rzeką Wisłą i jej dopływem Dankówką. W okolicy możemy znaleźć wiele zabytkowych XVIII i XIX wiecznych kapliczek, a za perełkę architektoniczną uważany jest wpisany do obiektów małopolskiego szlaku sakralnej architektury drewnianej zabytkowy kościółek pw. św. Marcina.

Zbudowany w 1692 r., w miejsce podpalonego przez prawdopodobnie umyślowo chorego syna organisty, wcześniejszego kościoła z 1511 r., który uległ kompletnemu zniszczeniu. Nad nawą i prezbiterium jednolity gontowy dach tworzący szerokie okapy oparte na wspornikach. Jego wnętrze przykrywa drewniany strop w nawie, a w prezbiterium sklepienie kolebkowe. Ołtarz główny z ok. 1700 r. i boczne z XIX wieku. Na belce pomiędzy nawą i prezbiterium jest barokowy krucyfiks oraz posągi Matki Boskiej, św. Jana Ewangelisty i św. Magdaleny. Ciekawymi zabytkami są ambona rokokowa i kamienna kropielnica wykonana prawdopodobnie w XVII wieku. Kościół otacza ogrodzenie, w którym znajdują się cztery murowane kapliczki.

49°57'34"N 19°08'05"E | na mapie:G

Stara Wieś

Drewniany kościół Podwyższenia Krzyża Świętego (1522)

Drewniany kościół Podwyższenia Krzyża Świętego (1522), wieża z nadwieszoną izbicą dobudowana w 1644. Przebudowany w 1926.

49°54'30"N 19°06'50"E | na mapie:H

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): fot. Monika78, fot. K. Chojnacki, fot. P. Komander, Jurek K, Jurek K, Jurek K, JBIZ, Jurek K

Trasa dodana przez: Jurek K

Przewodnik wygenerowany w serwisie

www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone.
Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być
reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny,
mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do
innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie
danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu.
Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
sobota 24 sierpnia 2024 22:09:51

miniprzewodnik

